

7000 posestev bo prodanih na dražbi v Clevelandu

Družine posestnikov, ki izgube dohodke od renta, povečajo relifno breme. Število relifnikov v mestu zopet raste. Rooseveltova "nedavna depresija" je še vedno tukaj.

Na okrajni sodnji v Clevelandu se nahaja 7000 tožb za prisilno prodajo posestev, katero so vložile banke in posojilnice. Okrajni sodnik Hurd je v tej zvezi sklical konferenco 200 avokatov, bančnih in posojilničnih uradnikov da se ukrepa, kaj bi se napravilo, da bi se znizalo stroške pri upravljanju prevzetih posestev. Skušalo se bo dobiti brezplačne upravitelje. Sodnik Hurd je tudi izrazil upanje, da se najde kako pot, da bi posestniki, ki so se doslej preživljali z rentom, takoj ne postali breme javnemu relifu. Tožbe za prisilno prodajo sicer običajno pridejo na vrsto pred sednijo prej kot šest mesecev po vložitvi, ampak upravitelje, ki so imenovani takoj po vložitvi tožbe, lahko začno kolektativno klop kot morilce. V brzojavki na predsednika pravi:

"Naše državne oblasti so že pretekla januarja odkrile zaroto za umor senatorja Longa. Od tega časa so nekateri voditelji v tej zaroti, namreč Higginbotham, Fred Parker in Fred O'Rourke, postali uslužbeni zvezne vlade. Ali je ta program financiranja potencialnih morilcev deležen vašega odobravanja?"

Obenem se poroča, da je število družin, ki so novo posile za relif, pretekel teden poskočilo na 697, dočim jih je bilo prejšnji teden 666. V zadnjih dveh tednih minulega meseca se je novo prijavilo za relif 696 in 670 družin.

To so številke, ki kažejo resnično sliko položaja, akoravno predsednik Roosevelt govorji o "nedavni depresiji" ter zagotavlja bizniške interese, da je "odih" tukaj in da je New Deal svoje delo že opravil.

Slovenski akademiki

Prvo leto medicinskih študij na Western Reserve univerzitetu je začel te dni William Novic iz 16020 Holmes Ave., dočim je drugo leto kolegijskih oziroma predmedicinskih študij začel Boris Mrmola iz 780 London Rd.

Kot drugoletnica na študiju na Berlini kolegiji Miss Vida Schirer, ki je, kakor prvo leto, zopet dobila stipendijo oziroma "scholarship".

Popravek

Sestanek za organiziranje piketiranja mesnic kot protest proti draginji v Hrvatskem Narodnem Domu na St. Clair Ave. se ne bo vršil jutri zvečer, kot je bilo včeraj poročano, pač pa se bo vršil že sinoč. Kakor se nam poroča, je bilo navzočih okoli 500 gospodinj, ki so sklenile obvestiti vse mesarje v naselbini, da naj v soboto svoje trgovine zaprejo.

Waltzov shod

Danes ob 8. uri zvečer se vrši v Manz Hall, 950 E. 69 St., shod neodvisnega županskega delavskih organizacij na kandidata dr. Waltza, na katerega so povabljeni vsi councilmanski kandidati v 23. wardi.

Legijska konvencija

V pondeljek bo odpotovalo v St. Louis tisoč clevelandskih članov Ameriške legije, kjer bodo apelirali na konvencijo, ki se letos vrši tamkaj, da se konvencija prihodnje leto vrši v Clevelandu.

Restavracija

Vranekova restavracija, ki se nahaja na 1541 E. 55 St., južno od Superior Ave. se priporoča Slovencem in Hrvatom za naklonjenost.

Italija nadaljuje vojnimi načrti

Kabinetna seja je včeraj podvzela obširne korake za financiranje vojne ekspedicije v Afriki. Anglija pošilja nadaljnje ladje v Sredozemsko morje.

RIM, 18. sept. — Italijanski kabinet, v katerem ima Mussolini osem portfeljev izmed petnajstih, je danes s popolnim prezirom mirovnih prizadevanj v Zvezni nadaljeval s pripravami za vojno v Afriki. Med kabinetno sejo je nad mestom brnele petnajst bombnih letal najnovjega tipa. Na seji, ki je trajala dve uri in 45 minut, je kabinet povizel važne korake v svrhu postavitev italijanske flance na vojno pošilago.

Sklenilo se je razpisati veliko 5-procentno notranje vojno posojilo; povišalo se bo razne davke, med drugim 10-procentni davek na bondne dividende, kar tudi davke na bencin, oljne mineralije, motorni transport in na trgovino v splošnem; dohodninski davek se bo zvišalo ter odpravilo nekatere oprostitev.

Kabinet je določil 337,000,000 lir za zgradnjo novega oljnega skladišča za mornarico, in s posebnim dekretem se je ustavilo kriminalno postopanje proti vsem moškim, ki so bili poklicani pod orožje ali ki so zaposleni pri kakem delu, ki ima zvezo z vojno kampanjo v Afriki.

Tujezemski vojaški atašiji s velikim zanimanjem čitali vest da je vlada sklenila poslati dve diviziji redne armade v Libijo — drugi strani Sredozemskega morja, zrazen Egipta — namesto v Vzhodno Afriko kot je bilo prej naznanjeno. Te čete bodo očvidno pripravljene, da udarijo na Egipt, ako bi Anglija zaprla Sueški prekop.

SUEZ, 18. sept. — Danes je pod paznim očesom moštva angleških rušilcev, ki patrolirajo Rdeče morje, šlo dvanajst italijanskih submarink skozi Sueški prekop, na poti proti italijanski kolonialni luki v Massawi.

NEW YORK 18. sept. — Razpis 5-procentnega notranjega posojila v Italiji je izrazito inflacijskega značaja, akoravno sveta posojila ni omenjena. Tega mnenja so ameriški finančni krogi.

LONDON, 18. sept. — Nocjo je osem nadaljnih bojnih ladij odplodu proti Sredozemskemu morju, nakar je admiralteja preklicala manevre v domačih vodah, ki se običajno vršijo v tem letnem času. Anglija kot takoj je danes skoro brez vsake obrame na morju.

Priprave za vojne sankcije proti Italiji so izviale v obeh hišah parlamenta nezadovoljstvo voditeljih vladne opozicije, katero tvori delavska stranka Resignarala sta opozicijsko vodstvo lord Ponsonby v zbornici lordov, in George Lansbury v poslanski zbornici. Med tem ko je delavska stranka v preteklosti vedno podpirala vojaške sankcije, ako se je to zdelo potrebno v kaki mednarodni krizi, pa je mnogo voditeljev, ki se sedaj obavljajo s podpiranjem takih sankcij.

Poročila, da se v Zvezni razpravlja o vojaških sankcijah, iz cesar je razvidno, da so vlade, ki so sedaj na krmilu v Angliji in drugod, pripravljene iti do skrajnosti da se ustavi vojno, so izvalla revolto v vrstah delavske stranke. Delavska stranka je očvidno prepričana, da uporaba sankcij proti Italiji prinese svetovno vojno.

Grozovita zarota nacionalistov odkrita na Japonskem

TOKIO, 17. sept. — Včeraj je japonsko javnost osupnila vest, da se je prišlo na sled velikanski zaroti, katero so organizirali skrajno fanatični nacionalisti (fašisti), takozvani "Božji četniki", da se z bombnim napadom iz zraka naenkrat pobije vse člane kabineta ter pomori vse vodilne finančnike in industriale, obenem pa uniči ves finančni distrikt Tokija.

Zarotniki so bili baje na delu že skozi dve leti in njih namen je bil zabrisati vsako sled parlamentarne vlade ter vrniti stare sodavni sistem, pod katerim je bil japonski cesar absoluten vladar dežele. Aretiranih je bilo 56 zarotnikov, med katerimi je tudi Ginjiro Koiki, ki je bil neko zaprt radi zarote za umor ameriškega poslanika. Aretiranci se bodo morali zagovarjati radi poskušenega umora, vstaje, požiga ter radi kršenja postav za kontrolo eksplozivnih snovi.

Zarota se je imela izvršiti 11. julija 1933. Bila je zadušena in njeni voditelji aretirani baš na predvečer dneva, ko so imela bombna letala napraviti svoj smrtonosni polet nad Tokijem, nakar bi bili "Božji četniki" zasedli mesto ter proglašili novi liktorski režim. Odkritja so bila tako groznega značaja, da so oblasti sklenile, da podrobnosti ne dajo v javnost, dokler se ne zbere vsega obtežilnega materiala. Tako se je zgodilo, da ni več kot dve leti prišla v javnost niti beseda o terorju, ki je zgrozil Japanski.

Nesreča pri otrocih

Teden dni nazaj so se igrali otroci na domu Mr. in Mrs. H. Lavko, 19500 Cherokee Ave. Sli so v garažo ter tam iztaknili steklenico s tekočino, ki je začiščenje peči ter je gorljiva. Polili so 9 letnega Philipa ter ga začiali. Fantek je bil seveda takoj v plamenih. Na njegovo vpitje je prihitela Mrs. Lavko, ki je imela toliko prisotnosti duha, da je hitro vrgla na dečka cunje ter tako preprečila, da se ni zgodilo najhujše. Otrok je dobil precejšnje opekljene po prsih in rokah ter se mu je nudilo prvo pomoč v bolnici, sedaj pa se zdravi doma.

Zalostna vest

Mrs. Rozi Mlakar, 4611 W. 130 St., je prejela žalostno vest, da ji je dne 4. septembra umrla v bolnišnici v Krškem sestra Alojzija Sinkovec, rojena Krnc, starca šele 31 let. Pokojnica je bila doma iz vasi Zavratec, fara Studenec. Za njo žalujejo v starem kraju soprog Anton, trije otroci, mati Terezija Krnc in pet sestra, Marija, Ana, Jožefa, Antonija in Fani, na Francoskem pa zapušča brata Josepha. Najji bo lahka domača gruda!

Bolezen

Dobro poznana Mrs. Mary Grame, 7234 St. Clair Ave., se je par tednov nahaja bolna na svojem domu. Priatelji jo lahko obiščejo, mi ji pa želimo skorajšnje okrevanje!

Pogreb

Pogreb Mrs. Mary Gorshe, ki je umrla v torek zjutraj, se bo vršil v soboto ob 8:30 zjutraj iz hiše žalosti na 1420 E. 41 St. v cerkev sv. Vida.

Tom Mooney priča v prilog svoje nedolžnosti

Imenuje priče proti njemu "podgane" in "jastrebe" ter poudarja, da je bil eno miljo daleč od eksplozije, radi katere se že 18 let nahaja v ječi.

"Jaz sem uverjen, da bi se moral bogastvo sveta socializirati v interesu vsega ljudstva."

SAN FRANCISCO 18. sept. — Tom Mooney je danes izpričeval pred referentom najvišjega državnega sodišča pri zaslišanju na podlagi habes corpus postopanja, katero mu je bilo dovoljeno, potem ko je vrhovno sodišče Zed. držav v svoji nedavni odločitvi dejansko ukazalo državi California, da mu je prilожnost novega zaslišanja, pri katerem bo lahko dokazal, da je nedolžen zločina, radi katerega se že 18 let nahaja v ječi.

Potem je Mooney dostavil: "Predsednik Zed. držav priporoča isto, namreč, da se vsi delavci organizirajo v industrijski uniji."

Odgovarjajoč na vprašanja svojega odvetnika Frank P. Walsha iz New Yorka, je Mooney korak za korakom podal opis, kako in kje so se na dan eksplozije 22. julija 1916, krenili na sam, njegova žena in Warren Billings. Eksplozija se je primerila na vogalu Stuart in Market ulic. Šest oseb je bilo takoj ubitih, štiri so bile smrtno poškodovane, 36 drugih pa je bilo ranjenih.

"Tisti dan nisem bil nikoli iz okolice 5. ulice," je dejal Mooney, "in bil sem ves dan več kot eno miljo od kraja eksplozije." Mooneyjeve odi so se začrstile, ko je Walsh omenil Mrs. Melie Edou, ki je pri prvotni obnavljanju trdila, da je Mooney videla blizu kraja eksplozije. Rekel je, da ga spominja na "jastrebo".

"Njeno izpričevanje je bilo absolutno krivo," je zaklical. "Istotako izpričevanje Frank Oxmana."

Slednjega je Mooney primerjal "kanalski podgani."

Pri zaslišanju je bila predložena povečana slika fotografije, ki je bila vzeta na dan eksplozije s strehe Eilers poslopja. Ta slika kaže Mooneyja in njegovo ženo, ki stojita na ravni strehi poslopja, ki se nahaja eno miljo in četrto od kraja eksplozije. Na sliki je tudi neka velika cestna ura, iz katere je razvidno, da je bila slika vzeta ob 1:58 popoldne, ob 2:06, oziroma osem minut kasneje. Predložena je bila že ena slična slika, na kateri cestna ura kaže 2:01 popoldne, oziroma pet minut pred eksplozijo.

Mooney je izjavil, da sta on in žena šla na streho okoli 1:45 popoldne.

Sloviti jetnik ki je bil priveden iz jetnišnice v San Quentinu pod težko stražo, si je danes pomagal od čustvene onemoglosti, pod vplivom katere je pri preliminarnem zaslišanju včeraj jokal. Toda izjavil je, da ima zelo malo upanja, da ga bo najvišje državno sodišče oprostilo. Njegovi odvetniki pa so prepričani, da ako tega ne storiti državna sodinja, bo Mooney gotovo priboril svobodo pred najvišjim zveznim sodiščem, ki je obljubilo novo zaslišanje, ako ga država California ne osvobodi.

Javen shod

Jutri zvečer se vrši v SND na St. Clair Ave. javen shod republikanskih klubov iz 10. in 23. warde. Javnost je vabljena na poset. — Odbor.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
VATRO J. GRILL, Editor
Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecov \$3.00; za 3 meseca \$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto \$6.00
za 6 mesecov \$3.25; za 3 meseca \$2.00
Za Združenje države in Kanado za celo leto \$4.50
za 6 mesecov \$2.50; za 3 meseca \$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države za 6 mesecov \$4.00; za celo leto \$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Dve obletnice

Collinwood, Ohio

Letos je leto raznih proslavljenih obletnic. Kapitalistične države, posebno one, ki so okovalne s fašistično železno diktaturom, proslavljajo 20 letnico tem, da se pripravljajo na večjo človeško klanjajo, kot je bilo zadnje. To je tisti napredek, katerega moremo pričakovati od kapitalističnega sistema, ki ne more drugače kot da po vrsti prinaša vojno, krizo in revščino, itd. Pred dobrimi 20 leti je imperializem poslal narode v klanje vsled osvojevalnih namenov in za nadaljni obstoj kapitalizma. Zrtvovali so milijone življenj in napravili milijarde škode z uničenjem mest in pokrajin, katerje je napravila delavčeva roka. Socijalistična stranka je vojni napovedi do skrajnosti nasprotovala in zatrjevala, da je to klanje nastalo vsled kapitalizma in ne vsled obrambnih ali demokratičnih razlogov. In zaradi zatrjevanja te resnice so morali socijalistični voditelji pred sodišča in v zapore. Tudi Amerika s svojim visokim idealističnim programom je potegnila ljudstvo v vojno. "Vojna za demokracijo in za odločevanje narodov, itd." — te lepe besede so bile zelo poceni in so se kaj hitro zgubile v valovih požrešnega kapitalizma kot vselej. Tako, ko je bilo premirje podpisano, so imperiji na svojih tajnih sejah delili svoj plen in kovali priprave za ponovno krvavo delo. Da je to živa resnica, nam dokazuje to, da so vse dežele bolj oborožene z morilnim orožjem kot kedaj preje, in Italija, ki je najbolj katolička, nosi zastavo v tem pogledu, da ji bo ja ves krščanski svet sledil. In vsled tega trošenja za morilno orožje so vse imperialistične dežele zadolžene in bankrotirane. Družega jim seveda ne preostaja kot nadaljnje ropanje in izkorisťevanje, če si hočejo obdržati ta blaženi sistem kapitalizma.

Ampak dobri padre, katerega sta uspeh in silna reklama očividno napravila vroglavega, se je malo preveč zaletel. Vrgel je stran kinko, katero je doslej nosil z izdatnim dobičkom za sebe, in se je sedaj proglasil za voditelja in organizatorja skebske unije avtomobilskih delavcev v Detroitu.

"Da je 'radikalni' duhoven potencialen fašist, ako ne dejanski fašist, je nekaj, kar smo že dolgo sumili, ampak mokili smo se v tem, da smo mu pripisovali več premenosti kot pa jo je sedaj pokazal.

"Dolgo časa mu je šlo čisto gladko, in posrečilo se mu je mnogo ljudi zapekljati v prepričanje, da je nov socialni prerok, ki je prišel, da razširi poslanstvo enakopravnosti in socialne pravičnosti. Ampak dobri padre, katerega sta uspeh in silna reklama očividno napravila vroglavega, se je malo preveč zaletel. Vrgel je stran kinko, katero je doslej nosil z izdatnim dobičkom za sebe, in se je sedaj proglasil za voditelja in organizatorja skebske unije avtomobilskih delavcev v Detroitu.

"Značilno je, da dokler se je Ameriška delavska federacija obotavljala z izdajo samostojnega čarterja avtomobilskim delavcem, ki naj bi v veliki meri odpravil razdelitev delavcev te industrije po strokah, je 'fater' Coughlin smatral pametnim, da se drži proč, tisti trenotek pa, ko je bil čarter izdan in je bila odprta pot za razvoj močne in učinkovite organizacije avtomobilskih delavcev, je on stopil na plan s svojo tekmovalno skebsko "unijo."

"On in oni, v katerih službi se nahaja, so očividno čutili, da se ne sme izgubljati časa,ako se hoče avtomobilske delavce izdati ter odvrniti od njih ciljev. In 'fater' Coughlin je prepričan, da je on mož, ki je najbolj sposoben za izvršitev umazanega izdajstva. Mi se s tem strinjam, ampak upamo in verujemo, da se igra ne bo posrečila.

"Da zavriš svoj odprt vstop v fašistični tabor, se je dobri padre tudi pridružil silam Wm. Randolph Hearsta ter je dal svoj pečat odobritve Hearstovemu predlogu za ustanovitev "ustavne demokratske stranke," katere namen bo, voditi boj proti vsaki napredni socialni zakonodaji, pobijati organiziranje in zahtevi delavstva ter združiti vse sile reakcije pod eno zastavo. Gesla te nove stranke imajo biti mešanica sleparske demokracije, katero je Hitler rabil z nemalim uspehom ter z njo preseparil milijone nemških delavcev.

"Heil Coughlin!"

"Mi se vam zahvaljujemo, 'fater' za odkriti način, s katerim ste se sedaj predstavili organiziranemu delavstvu te deželle. Od sedaj naprej bodo vedeli, kako imajo postopati z vami. To se pravi, da od sedaj naprej stojite jasno in nezmotljivo razgaljeni kot stavkolomilec, skeb in sovražnik družabnega napredka."

kom kruh iz ust. Ce vas je ta demokratska in republikanska kapitalistična igra kaj nauči, boste pokazali na volilni dan.

Sedaj pa k 30 letnici našega gibanja, Soc. klubi J. S. Z. predijo skupno 30 letno slavje vprašanj, pridejo na dnevni red pri "Progresivnih Slovenkah Amerike" in zato vabim vse, ki jemljete življenje resnim, da se nam pridružite in nam pomagate do lepšega razvoja in napredka.

Vsa ta in še razna druga zanimiva razpravljanja, poleg čisto zdravstvenih in gospodinjskih vprašanj, pridejo na dnevni red pri "Progresivnih Slovenkah Amerike" in zato vabim vse, ki jemljete življenje resnim, da se nam pridružite in nam pomagate do lepšega razvoja in napredka.

A. Skapin

Apel na naše napredno ženstvo

Cleveland, O.

Mnogo se govori in razpravlja med nami o naprednosti in progresivnosti, kritiziramo radi sami sebe, da smo preveč obzirni in tolerantni in da čestotrat mislimo, da smo napredni, medtem, ko v resnici nismo, itd.

Ker smo si ravno pred kakim letom in pol slovenske žene in dekleta v Clevelandu omislile in začele organizacijo z imenom "Progresivne Slovenke Amerike," bi bilo dobro, da se nekoličko pogovorimo o pomenu te naše prve napredne ženske ustanove.

Marsikdo si mogoče misli, pa zakaj zopet nova organizacija, ko imamo že itak preveč ženskih, kot moških društev. To je sicer res, toda večina izmed naših društev se bavi le s smrtnino, bolniško podporo ali takozanim dobrodelnim delom.

Po polnoma pa smo zanemarjali problem našega dekleta in žene.

V marsikaki družini so nastali ravno vsled pomanjkanja miselnih sorodnosti med možem in ženo veliki prepadi, kar je

rodilo slab vpliv na vso obitelj,

zlasti pa na naraščaj—na otroke.

Naša organizacija nima sicer nikake politične pripadnosti,

toda je njen namen zainteresirati naše žene in dekleta za

časovne probleme, jih navajati

in čitanju ne le kakih puhlih

šund romanov, temveč k čitanju zdravega poučnega čtiva in

zamotrivanju vprašanj, ki se

tičejo dobrobita nje same in

njeni družine.

Nikakega dvoma ni, da bodo

članice naše organizacije vedno

in povsod zagovarjale in branile

progresivne ideje, da bodo

stale na strani izkoriščanih in

zatiranih, kajti naloga žene in

matere ni le roditi otroke, temveč se tudi boriti, da ustvari za

nej in za njih očete boljšo dobročinstvo.

Naloga vsake matere je

boriti se proti vojni in proti

zirjenju umetne mržnje med

narodi in to bo storila najbolje

vsaka mati doma, ako uči svoje

otroke spoštovanju do vseh po-

stenih ljudi, brez ozira na na-

rodnost ali raso. Tudi je naloga

moderne matere in dekleta, po-

globiti se v problem moderne

producije in distribucije, kajti

današnje "moderne pridobitve

žene," kot pravica do kajenja,

zajemanja, ohlapnega moral-

nega življenja sploh, je ni prav

žalostno poraženi s tem, da ste

dobili davčno vrv za vrat in vi-

zusnžnja. To so le mamilia, začela vrsta novih požarov.

soke cene živežu in da jemljajo s katerimi se jo slepi, da ne vi-

vašim in vsem delavskim otro-

di, kako jo moderni sistem izko-

rišča in kako jo rabi v boju proti svojemu bratu, fantu in možu, nakar jo vrže na smetišče.

Vsa ta in še razna druga zanimiva razpravljanja, poleg čisto zdravstvenih in gospodinjskih vprašanj, pridejo na dnevni red pri "Progresivnih Slovenkah Amerike" in zato vabim vse, ki jemljete življenje resnim, da se nam pridružite in nam pomagate do lepšega razvoja in napredka.

Ker je ravno sedaj v teku kampanja za pridobivanje novih članic, opozarjam članice, da pripeljete čimveč novih kandidatov na prihodnjo sejo jutri 20. septembra v sobo št. 3, staro poslopje S. N. Doma. Apeliram tudi, da pridete prav govorovo vse stare članice, da podate svoje nasvetne in načrte za bližajočo se zimsko sezono. Pripraviti se imamo tudi za prvo javno prireditev St. Clairskega krožka. Torej na delo in na svidenje!

Mary Grill-Ivanusch

Vidmar indorsiran po C. R. Clubu

Cleveland, O.

The Croatian Republican Club na svojoj sjednici zaključio, da će pomagati za Councilmana 23. Warde, Mr. William A. Vidmara. Mr. Vidmar zaslužuje svaku pomoć sa strane braće Slovenske kao i Hrvata, jer znamo da će zastupati interese našeg warda.

Dosada naš hrvatski i slovenski narod nije dobio priznanje koje nama spada te imamo svaku nadu in Mr. Wm. A. Vidmar dačce on raditi u našu korist i korist našega warda.

Svaki kandidat kojega C. R. Club indorsuje, zaslužuje najbolju pažnju, jer je za dobrobit našega warda.

N. P. Popp, Secretary

Iz stare domovine

Razne aretacije.

V trgovino Ahlin-Skubic Marija na Sapu pri Šmarju je bila 8. maja ponoči vlonjena. Vlomilec je skoraj izpraznil trgovino. Velik plen je odnesel, razno manufakturino in drugo blago v vrednosti 16,000 Din. O vlomilcu sprva ni bilo nobenega sledu.

Pozneje so zorožniki prijeli nekega domaćina, ki je kar naenkrat razpolagal z večjimi vsotami denarja, ko ni drugače imel pare v žepu. Aretirali so ga in odvedli v ljubljanske zapore.

Priznal je neko drugo manjšo tafinvo, toda ta vlon je odločno zanikal. Mnogo ne-

posrednih dokazov pa govorita

to, da je on izvršil ta vlon. V

ljubljanskih zaporih se nahaja

tudi neki dijak filozofije, ki ga

označuje poročilo kot "človeka

brez stalnega bivališča."

Ovaden je nekaj političnega delikta.

Orožniki so iz Cerknici pri-

peljali v ljubljanske zapore ne-

kega žagarja, ki je ovaden, da

je ponarejal kovan denar.

Ponesrečenci.

Ljubljanska bolnišnica je

sprejela štiri ponesrečence.

Na 3 letno dinarjevo hčerko Mar-

gareto Riehljevo na Turjaku se

je podrl kup desk. Deklici je

zlomilo levo nogo, dobila pa je

poškodbe tudi po vsem telesu.

— 43 letno posestnikovo ženo

Marijo Koroščevič iz Begunj pri

Logatcu je podrla krava ter ji

pri tem zlomila ključnico.

Pri delu se je moč

Za svobodo in ljubezen

Marko Stojan

Roman iz Balkana.

"Molči!" Dušan je vzel iz skripte žepa nož na zaporo in povrat z njim po ključavnici, ki na srečo ni bila preveč umetna. Prasnilo je, in usnjata votlina kovčega je zazivala.

Z nestrpno roko je prebrskal Ivan vsebino. Zdela se je, da dobček ne bo vreden truda: v kovčgu ni bilo drugega kakor pefilo, par čevljev, šop umazanih ovratnikov — kar pač jemeljejo ljudje na potovanje. Samo na dnu — prav na dnu — je ležal majhen zvezek s trdimi črnimi platinicami.

"Se tisto poglej!" je dejal Dušan. "Glej, zlomka! Kaj pomenijo ti logaritmi?"

Prijatelja sta steknila glavi. In še tisti hip se je zasvetilo Dušanu obličeju. "Vidiš," je rekel z veselim glasom, "zdaj imava, česar sva iskala ... Te tabele so ključ za šifrirano pisavo! Glej — tu spredaj je celo naslov v švabskem jeziku: Geheimer Chiffreschlüssel... Hvala Bogu na višavah, ta preiskava je bila plodonosna. Požuriva se zdaj — tovariši čakajo; zanesljivost tega ključa preizkusiva na varnejšem kraju."

Takrat pa se je začul preprič, krog in vršč, ki je nastajal po vsej priliki med hišnimi vratimi: Ivan in Dušan, ki sta spoznala brez težave oljnati glas gospoda Aristida Pygurisa, sta udrila s Kazakovim vred naglo po stopnjicah.

In res so potrdile oči njuno domnevjanje: Pyguris je skakal semtertja med Markom in Jovom, ki sta mu zastavljala pot, prestreza ga in ga mudila z raznim vprašanjem, tako da ni mogel niti naprej, niti nazaj. To čudno ravnanje je izprva samo presenetilo hrbrega Pygurisa; kmalu pa se je izpremenilo njegovo presenečenje v smrten strah:

"Za Kriščeve volje, gospodje! je vekal, sklepaje roke. "Pustite me nekam: ven ali noter ... Kaj nameravate z mano, o Bog nebeški? Gospodje, jaz pokličem zaptite! ..."

"Predrni se, šema!" mu je prigovarjal divji Marko smehljajočega se lica in s krotkim prijateljskim glasom. "Iztrgam ti želodec in ti ga začlaim v ustata!"

"To ni mogoče, kneževska visokost! ... Kje bom poznal lopova, morilca in vložilca Se ..."

Seratista in Bi ... bi ... Bibranitisa — vidite, še niju imen ne znam izgovoriti! ...

Položil je levo roko na prsi, desno pa je dvignil v zrak, kar v znamenje slovesne priznane. Videti je bilo, da se silno boji.

"Ne pozname ju?"

"Ne poznam, tako mi Boga in vseh svetnikov!"

Dušan je sklenil poizkusiti na srečo.

"Če ga ne pozname, kako je potem mogoče, da ste zapleteni v niju najnovejši zločin? ...

je vprašal z ostrom, mahoma povzgnjenim glasom.

"V kakšen zločin?" je vprašal Pyguris in prebledel kakor zd.

Njegova kosmata vest je bila očividno obremenjena s tolikimi grehi, da ni vedel, katerega ravnino misli mladi tujec. "Vaša kneževska milost, poglejte moj poštini obraz! Ali sem zmožen postati sokrivec zločina?"

"Ne tajite, ako se nočete pogubiti. Dokazi so dokazi; mi vemo prav dobro, da je pripeljal von Schratten te dni v Carigrad mlado tujko ... z namenom posebne vrste ... in da ste vi in Birbantini, s katerim se poznata prav dobro, zapletena v to lovorvino. Torej — na dan z resnicu!"

V Grkovih očeh se je zasvetila plaha, begajoča iskra; odprla je sicer usta, da bi protestiral z ogorčenjem, toda Dušan je bil preveč dober opazovalec.

Nagnil je svoj obraz tesno k zalitemu obliju gospoda Pygurisa; njegove oči so se zakopale v falotove kakor dve nabrušeni jekli. Mrzla sila tega pogleda je prodrala globlje in globlje, nalagajoča zločinčevi duši svojo oblast.

Trepet, rahel, komaj viden trepet je izpreletel "očeta nepreskrbljenih otrok". Boril se je s tem trepetom, branil se ga krčivo, in trepetal čimdalje huje, ne da bi mogel umekniti svoje oči pred Dušanovim pogledom. Nekode se je začel umikati ritenki proti vratom.

"Stoj!" mu je zaklical Ivan izpregorovil z istim plahim in večajočim glasom kakor prej — dasi je bil zdaj v resnicu že polnoma pomirjen. "Vaša milost! ... Usmilite se mojih u-

"Kaj naj priznam, vaša kneževska milost!" je zaječal Pyguris v poslednji trdovratnosti laži. "Saj pravim, da sem nedolzen ..."

"Nisi nedolzen," je izpregorovil Dušan. "Priznal si — ako ne z besedami, pa s pogledom, v katerem kriči tvoja slaba in kriva vest priznal si s trepetom, ki te stresa! Kdor je nedolzen, ne gleda, kakor gledaš ti; ne umika se in ne trepeče ... Priznaj!"

Grk ni imel več sile, da bi takjal. Sklenil je roki in buljil v Dušan z nepopisno grozo.

"Poslušaj," je nadaljeval Dušan, "in bodi pameten. Sam si, lahko misliš, da se ti ne zgodi nič žalega ako priznaš. Glavni krijevi nisi, to vem sam; kako ti naj zamerim, da sta te pridobil lopova za svoje namene — tebe, ki živiš nemara že od rojstva od človeške propalosti? ... To je tvoj poklic; kaj hočemo! A dovolj o tem. Ponavljjam, da niti lasu ne skrivimo na tvoji glavi; še plačamo te, v kolikor se nam bo zdelo primerno, in kadar osvobodimo ono mlado

"Vidi se, kujon, da imate slabu vest! ... Pa da opravim krateko: več ko gotovo je, da imate intimne stike z dvema lopovoma izmed katerih se imenuje eden von Schratten, drugi pa Birbantini — ali Rosetti — kakor mu bolje kaže!"

"To ni mogoče, kneževska visokost! ... Kje bom poznal lopova, morilca in vložilca Se ..."

LIFE'S BYWAYS

- GETTING READY FOR A NAP OR A STROLL ALONG THE BEACH - DEAR ??

Seratista in Bi ... bi ... Bibranitisa — vidite, še niju imen ne znam izgovoriti! ...

Položil je levo roko na prsi, desno pa je dvignil v zrak, kar v znamenje slovesne priznane. Videti je bilo, da se silno boji.

"Ne pozname ju?"

"Ne poznam, tako mi Boga in vseh svetnikov!"

Dušan je sklenil poizkusiti na srečo.

"Če ga ne pozname, kako je potem mogoče, da ste zapleteni v niju najnovejši zločin? ...

je vprašal z ostrom, mahoma povzgnjenim glasom.

"V kakšen zločin?" je vprašal Pyguris in prebledel kakor zd.

Njegova kosmata vest je bila očividno obremenjena s tolikimi grehi, da ni vedel, katerega ravnino misli mladi tujec. "Vaša kneževska milost, poglejte moj poštini obraz! Ali sem zmožen postati sokrivec zločina?"

"Ne tajite, ako se nočete pogubiti. Dokazi so dokazi; mi vemo prav dobro, da je pripeljal von Schratten te dni v Carigrad mlado tujko ... z namenom posebne vrste ... in da ste vi in Birbantini, s katerim se poznata prav dobro, zapletena v to lovorvino. Torej — na dan z resnicu!"

"Tihod bodite!" je dejal Dušan ki se ni mogel ubraniti nasmeška spriča tolke strahopetnosti. "Saj veste, da vas ljubimo kakor punčico v svojem očesu! Prav nič se vam ne bo zgodilo, ako greste drage volje v mojo sobo, da se nekaj pomenimo..."

"Saj je itak hotel v hišo," se je zasmajal divji Marko. "Jedva pa sem ga pobaral o njegovih zlegah, ga je mahoma minilo veselje."

Pyguris se je oziral od enega do drugega; nazadnje je zaključil očvidno, da se utegne izčimmiti iz te nevarnosti dobra kupčija in jo je ubral junaško z Dušanom in Ivanom, delajo gremase kakor mučenik, ki gre s preziranjem smrti na morišče.

V sobi ga je nagovoril Dušan brez vseh posebnih ovinkov:

"Zelo žal mi vas je, vrli gospod Pyguris! Preti vam nevarnost, da izgube vaši ubogi, nepreskrbljeni otročiči svojega požrtvovalnega očeta ..."

Pyguris je planil kvišku, blede trosco se kakor Šiba na vodi:

"Ali je mogoče? ... O Kriste!

"O Allah; ... O Mohamed! ... O vsi svetniki! ... Kakšna nevarnost je to, ki bi mogla pretiti meni, nedolžnemu in poštenemu človeku? ... Govorite, kneževska visokost, govorite! Strašen domov ste vrgli v mojo dušo!"

Dušan je važno pokimal z glavo.

"Vidi se, kujon, da imate slabu vest! ... Pa da opravim krateko: več ko gotovo je, da imate intimne stike z dvema lopovoma izmed katerih se imenuje eden von Schratten, drugi pa Birbantini — ali Rosetti — kakor mu bolje kaže!"

"To ni mogoče, kneževska visokost! ... Kje bom poznal lopova, morilca in vložilca Se ..."

"Nisi nedolžen," je izpregorovil Dušan. "Priznal si — ako ne z besedami, pa s pogledom, v katerem kriči tvoja slaba in kriva vest priznal si s trepetom, ki te stresa! Kdor je nedolžen, ne gleda, kakor gledaš ti; ne umika se in ne trepeče ... Priznaj!"

Grk ni imel več sile, da bi takjal. Sklenil je roki in buljil v Dušan z nepopisno grozo.

"Poslušaj," je nadaljeval Dušan, "in bodi pameten. Sam si, lahko misliš, da se ti ne zgodi nič žalega ako priznaš. Glavni krijevi nisi, to vem sam; kako ti naj zamerim, da sta te pridobil lopova za svoje namene — tebe, ki živiš nemara že od rojstva od človeške propalosti? ... To je tvoj poklic; kaj hočemo! A dovolj o tem. Ponavljjam, da niti lasu ne skrivimo na tvoji glavi; še plačamo te, v kolikor se nam bo zdelo primerno, in kadar osvobodimo ono mlado

"Vidi se, kujon, da imate slabu vest! ... Pa da opravim krateko: več ko gotovo je, da imate intimne stike z dvema lopovoma izmed katerih se imenuje eden von Schratten, drugi pa Birbantini — ali Rosetti — kakor mu bolje kaže!"

"To ni mogoče, kneževska visokost! ... Kje bom poznal lopova, morilca in vložilca Se ..."

"Nisi nedolžen," je izpregorovil Dušan. "Priznal si — ako ne z besedami, pa s pogledom, v katerem kriči tvoja slaba in kriva vest priznal si s trepetom, ki te stresa! Kdor je nedolžen, ne gleda, kakor gledaš ti; ne umika se in ne trepeče ... Priznaj!"

Grk ni imel več sile, da bi takjal. Sklenil je roki in buljil v Dušan z nepopisno grozo.

"Poslušaj," je nadaljeval Dušan, "in bodi pameten. Sam si, lahko misliš, da se ti ne zgodi nič žalega ako priznaš. Glavni krijevi nisi, to vem sam; kako ti naj zamerim, da sta te pridobil lopova za svoje namene — tebe, ki živiš nemara že od rojstva od človeške propalosti? ... To je tvoj poklic; kaj hočemo! A dovolj o tem. Ponavljjam, da niti lasu ne skrivimo na tvoji glavi; še plačamo te, v kolikor se nam bo zdelo primerno, in kadar osvobodimo ono mlado

"Vidi se, kujon, da imate slabu vest! ... Pa da opravim krateko: več ko gotovo je, da imate intimne stike z dvema lopovoma izmed katerih se imenuje eden von Schratten, drugi pa Birbantini — ali Rosetti — kakor mu bolje kaže!"

"To ni mogoče, kneževska visokost! ... Kje bom poznal lopova, morilca in vložilca Se ..."

"Nisi nedolžen," je izpregorovil Dušan. "Priznal si — ako ne z besedami, pa s pogledom, v katerem kriči tvoja slaba in kriva vest priznal si s trepetom, ki te stresa! Kdor je nedolžen, ne gleda, kakor gledaš ti; ne umika se in ne trepeče ... Priznaj!"

Grk ni imel več sile, da bi takjal. Sklenil je roki in buljil v Dušan z nepopisno grozo.

"Poslušaj," je nadaljeval Dušan, "in bodi pameten. Sam si, lahko misliš, da se ti ne zgodi nič žalega ako priznaš. Glavni krijevi nisi, to vem sam; kako ti naj zamerim, da sta te pridobil lopova za svoje namene — tebe, ki živiš nemara že od rojstva od človeške propalosti? ... To je tvoj poklic; kaj hočemo! A dovolj o tem. Ponavljjam, da niti lasu ne skrivimo na tvoji glavi; še plačamo te, v kolikor se nam bo zdelo primerno, in kadar osvobodimo ono mlado

"Vidi se, kujon, da imate slabu vest! ... Pa da opravim krateko: več ko gotovo je, da imate intimne stike z dvema lopovoma izmed katerih se imenuje eden von Schratten, drugi pa Birbantini — ali Rosetti — kakor mu bolje kaže!"

"To ni mogoče, kneževska visokost! ... Kje bom poznal lopova, morilca in vložilca Se ..."

"Nisi nedolžen," je izpregorovil Dušan. "Priznal si — ako ne z besedami, pa s pogledom, v katerem kriči tvoja slaba in kriva vest priznal si s trepetom, ki te stresa! Kdor je nedolžen, ne gleda, kakor gledaš ti; ne umika se in ne trepeče ... Priznaj!"

Grk ni imel več sile, da bi takjal. Sklenil je roki in buljil v Dušan z nepopisno grozo.

"Poslušaj," je nadaljeval Dušan, "in bodi pameten. Sam si, lahko misliš, da se ti ne zgodi nič žalega ako priznaš. Glavni krijevi nisi, to vem sam; kako ti naj zamerim, da sta te pridobil lopova za svoje namene — tebe, ki živiš nemara že od rojstva od človeške propalosti? ... To je tvoj poklic; kaj hočemo! A dovolj o tem. Ponavljjam, da niti lasu ne skrivimo na tvoji glavi; še plačamo te, v kolikor se nam bo zdelo primerno, in kadar osvobodimo ono mlado

"Vidi se, kujon, da imate slabu vest! ... Pa da opravim krateko: več ko gotovo je, da imate intimne stike z dvema lopovoma izmed katerih se imenuje eden von Schratten, drugi pa Birbantini — ali Rosetti — kakor mu bolje kaže!"

"To ni mogoče, kneževska visokost! ... Kje bom poznal lopova, morilca in vložilca Se ..."

"Nisi nedolžen," je izpregorovil Dušan. "Priznal si — ako ne z besedami, pa s pogledom, v katerem kriči tvoja slaba in kriva vest priznal si s trepetom, ki te stresa! Kdor je nedolžen, ne gleda, kakor gledaš ti; ne umika se in ne trepeče ... Priznaj!"

Grk ni imel več sile, da bi takjal. Sklenil je roki in buljil v Dušan z nepopisno grozo.

"Poslušaj," je nadaljeval Dušan, "in bodi pameten. Sam si, lahko misliš, da se ti ne zgodi nič žalega ako priznaš. Glavni krijevi nisi, to vem sam; kako ti naj zamerim, da sta te pridobil lopova za svoje namene — tebe, ki živiš nemara že od rojstva od